

ONTWERP VAN DECREET TOT OPHEFFING VAN DE WETTELIJKE BEPALINGEN INZAKE DE BASISKENNIS BEDRIJFSBEHEER

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

I. SAMENVATTING

Dit ontwerp van decreet beoogt de opheffing van wettelijke bepalingen inzake de basiskennis bedrijfsbeheer.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Situering

1.1 Algemeen:

Bij de 6de Staatshervorming van 1 juli 2014 werd de bevoegdheid inzake de vestigingswetgeving overgedragen van het federale niveau naar de gewesten. Naast de algemene voorwaarde rond basiskennis bedrijfsbeheer, behoren 27 gereguleerde "ambachtelijke" beroepen, sinds die datum tot het Vlaamse beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Volgens de vestigingswetgeving, zoals die momenteel van toepassing is in Vlaanderen, dient elke kleine of middelgrote ondernemingen of iedereen die in Vlaanderen een zelfstandige activiteit wenst uit oefenen - behoudens in geval van uitzondering¹ - de basiskennis bedrijfsbeheer te bewijzen.

Sinds 18 januari 2016 is de Europese Richtlijn 2013/55/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 van toepassing. Zij wijzigt de Europese Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties.

Deze Richtlijn heeft een grote impact op de gereguleerde beroepen en de vestigingsvoorwaarden. Mede hierdoor komt de huidige vestigingswetgeving zwaar onder druk te staan en dringt zich een grondige evaluatie op.

1.2 Plan van aanpak:

Gelet op de omvang van dergelijke evaluatie en de noodzaak om snel te reageren, wordt gefaseerd te werk gegaan.

Wat betreft 16 beroepen² werd het consultatieproces en de analyse begin 2017 afgerond. Het resultaat en voorstel van remediering werd in een visienota

¹ Vrije beroepen en beroepen met een eigen reglementering op het gebied van de basiskennis van het bedrijfsbeheer zijn vrijgesteld. Het gaat om bedrijfsrevisoren, accountants, fiscale adviseurs, boekhouders, vastgoed- en effectenmakelaars, landmeters, vervoerders van goederen en personen, verzekeringsagenten en -makelaars en rijkschoolhouders, architecten, advocaten, ...

Ook bedrijven met meer dan 50 werknemers worden vrijgesteld.

² slager groothandelaar, droogkuiser-verver, restaurateur of traiteur-banketaannemer, brood- en banketbakker, motorvoertuigen intersectoraal, rijwielactiviteiten, motorvoertuigen met een maximale massa tot 3,5 ton, motorvoertuigen met een maximale massa van meer dan 3,5 ton, beenhouwer-spekslager, voetverzorger, kapper, schoonheidsspecialist, masseur, opticien, dentaaltechnicus en begrafenisondernemer

voorgelegd aan de Vlaamse Regering en genoot op 17/3/2017 de definitieve goedkeuring. Ter uitvoering van deze visienota worden de koninklijke besluiten die de beroepsbekwaamheden van deze 16 beroepen bepalen, bij besluit van Vlaamse Regering opgeheven.

Voorwerp van voorliggende ontwerp van decreet betreft de analyse en het hieruit voortvloeiende voorstel tot opheffing van de basiskennis bedrijfsbeheer.

Rest nog de overige beroepen die zich allen situeren in de bouwsector. Deze analyse is nog lopende.

2. Context

2.1. Vlaamse beleidsdoelstelling:

In haar Regeerakkoord 2014-2019 zet de Vlaamse Regering heel sterk in op economie en ondernemerschap. Daarbij wordt expliciet gestipuleerd dat *'we een omkaderend beleid voeren voor ondernemerscompetenties.'* Hiervoor investeert zij in kwaliteitsvol ondernemerschapsonderwijs en het verwerven van ondernemerscompetenties via het brede onderwijs- en vormingsveld enerzijds en de werking van het agentschap Innoveren en Ondernemen anderzijds.

Zij wil daarnaast in overleg met de stakeholders werken aan een goed doordachte invulling van de nieuwe Vlaamse bevoegdheid 'toegang tot het beroep' en initiatieven nemen ter actualisering en versterking van het startend ondernemerschap in Vlaanderen. Het verhogen van de aantrekkelijkheid van het starten van een eigen zaak, het verlagen van drempels en de vermindering van de administratieve lasten behoren tot deze uitgangspunten.

Tenslotte dient de toegang tot het beroep te worden afgestemd op de Europese regelgeving.

2.2. Europese context

De "Single Market" of "Eengemaakte Markt" is één van de belangrijkste verwezenlijkingen van Europa. Eén van de doelstellingen hierbij is het stimuleren van vrijheid van vestiging en vrije dienstverrichting om zo werkgelegenheid te bevorderen, consumenten een breder aanbod te laten genieten, lagere prijzen te bedingen en competitiviteit te verhogen.

Europa bewerkstelligt dit enerzijds door de erkenning van beroepskwalificaties en anderzijds door de indijking van regelgevende belemmeringen. Reglementaire belemmeringen, zoals basiskennis van het bedrijfsbeheer, dienen onderworpen te worden aan een kritische analyse. Enkel objectieven van algemeen belang die enkel en alleen door de reglementering kunnen worden gegarandeerd en waarvoor geen alternatieven zijn, kunnen weerhouden worden.

2.3 Afstemming van Vlaams beleid en regelgeving op Europese context

Door de Europese regelgeving wordt de politieke bewegingsruimte sterk beperkt, wat zal blijken uit de analyse en probleembeschrijving.

3. Probleembeschrijving

In bijgevoegde reguleringssimpactanalyse worden de problemen uitvoerig geanalyseerd en beschreven.

Het volgende kan worden aangestipt:

1. Een vorm van **discriminatie ten aanzien van de Vlaamse ondernemer:**

Het bewijs van basiskennis bedrijfsbeheer als wettelijke vereiste om zich te mogen vestigen is uniek voor België. Nergens in andere EU-lidstaten wordt dit (nog) opgelegd.

Bij toepassing van de Europese Richtlijn 2005/36/EU kan deze voorwaarde derhalve niet worden opgelegd aan een EU-onderdaan die zich in Vlaanderen wenst te vestigen of diensten te verrichten.

Enkel de Vlaamse (tot dusver Belgische) ondernemer is verplicht dit bewijs te leveren.

Vlamingen hebben in Vlaanderen dus formeel te maken met meer en specifieke kennisvoorwaarden om een onderneming te starten ten opzichte van andere EU-onderdanen.

2. De wettelijke vereiste **basiskennis bedrijfsbeheer** is **geen voldoende adequaat middel tegen faillissementen.**

De basiskennis bedrijfsbeheer als algemene vestigingsvoorwaarde had mede tot doel het aantal faillissementen, in hoofdzaak bij starters, te beperken.

Bij realisatie van deze doelstelling zou men dus, na correctie voor andere factoren, een trendbreuk mogen verwachten na de invoering in 1998. Dit is echter niet het geval.

3. De huidige inhoud en vorm van de wettelijke vereiste **basiskennis bedrijfsbeheer** **garandeert** **geen** **voldoende ondernemerscompetenties.**

De wijze waarop de ondernemerscompetenties kunnen worden vergaard als ook de middelen waarmee men het bewijs van deze competenties kan leveren zijn onvoldoende doeltreffend en garanderen ook niet dat alle veronderstelde competenties wel degelijk aanwezig zijn.

De oorspronkelijke doelstelling om starters niet te laten starten zonder dat de nodige competenties voorhanden zijn, wordt in de praktijk aangetast door een diversiteit aan uitgeholde middelen zoals bijvoorbeeld, moeilijk controleerbaar praktijkervaring, aangestelden die louter fictief verbonden zijn met de onderneming en de vereiste dagelijkse leiding niet waarnemen, hogere diploma's van studierichtingen waarin geen reële ondernemersvaardigheden en kennis van het bedrijfsbeheer werden aangebracht,... Dit probleem zou kunnen worden aangepakt door een actualisatie van de concrete vereisten en het toepassingsgebied.

4. De huidige wettelijke vereiste basiskennis bedrijfsbeheer **is niet proportioneel.**

Volgens de Europese regelgeving kunnen enkel objectieven van algemeen belang die alleen door reglementering kunnen worden gegarandeerd, en waarvoor geen afdoende alternatieven zijn, worden weerhouden.

Omwille van bovenvermelde vaststellingen wordt het moeilijk deze wettelijke drempel in de huidige formulering te handhaven in het licht van de bepaling van artikel 59 van de Europese Richtlijn 2005/36/EU, artikel 10 van de Europese Richtlijn 2006/123/EG en de artikelen 49 en 56 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie. Er wordt dan ook voor gekozen om via het opstellen van een plan van aanpak inzake ondernemerscompetenties de alternatieven te ontwikkelen ter vervanging van de huidige wettelijke vereiste basiskennis bedrijfsbeheer.

5. De angst om te falen is in Vlaanderen groot. Een bredere aanpak via sensibilisering, werken op de cultuur van ondernemerschap, begeleiding doorheen heel de levensfase, en het werken op levenslang leren bij

ondernemers is hier nodig om dit aan te pakken. Niettegenstaande de wettelijke verplichting basiskennis bedrijfsbeheer - die net beoogde deze competenties te versterken - ervaren heel wat potentiële ondernemers een competentiedeficit. Om antwoord te bieden op deze faalangst en het ervaren van een competentiedeficit is dus een bredere aanpak noodzakelijk.

4. Voorstel

Gelet op bovenvermelde probleembeschrijving, teneinde de administratieve lasten voor starters zoveel mogelijk te beperken en ons te confirmeren aan de praktijken in andere EU-lidstaten op het vlak van de toegang tot zelfstandig ondernemerschap, wordt voorgesteld de wettelijke vereiste van de basiskennis bedrijfsbeheer op te heffen.

Tevens wordt een overlegproces opgestart met betrokken stakeholders binnen het economisch veld en het onderwijsveld om een visie, strategie en plan van aanpak inzake ondernemersvaardigheden uit te werken, rekening houdende met overgangsmaatregelen voor de betrokken organisaties. Aangezien de vernieuwing van de visie inzake ondernemerschap geen deel uit maakt van het decretale proces, wordt hier niet verder op ingegaan. Hiervoor wordt verwezen naar de nota aan de Vlaamse Regering waarin dit verder is uitgewerkt.

B. Toelichting bij de artikels

Het ontwerp van decreet beoogt de opheffing van de wettelijke bepalingen van de basiskennis van het bedrijfsbeheer.

De rechtsgrondslag voor de wettelijke vereiste van de basiskennis van het bedrijfsbedrijf zit vervat artikel 3, 1°, en 4, §1, van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap. Elke artikel van voormelde programmawet met betrekking tot de basiskennis bedrijfsbeheer en elke verwijzing naar de basiskennis bedrijfsbeheer in de programmawet, wordt opgeheven in de artikelen 2 tot en met 7 van het ontwerp van decreet.

Teneinde onduidelijkheid en rechtsonzekerheid te vermijden, dienen eveneens de uitvoeringsbepalingen die welswaar hun grondslag verloren hebben, op expliciete wijze te worden opgeheven.

In de artikelen 8 en 9 van het ontwerp worden de verwijzingen naar de basiskennis bedrijfsbeheer in het koninklijk besluit van 21 december 1974 tot bepaling van de eisen tot de uitoefening van de beroepswerkzaamheid van installateur-frigorist opgeheven.

In de artikelen 10 tot en met 12 van het voorwerp worden de verwijzingen naar de basiskennis bedrijfsbeheer in het koninklijk besluit van 21 oktober 1998 tot uitvoering van Hoofdstuk I van Titel II van de programmawet opgeheven. Verder voorziet artikel 13 het ontwerp van decreet in de opheffing van het koninklijk besluit 12 juli 2006 betreffende de uitsluiting van de beroepsactiviteit van het thuisverkopen van het toepassingsgebied van artikel 4, §1, eerste lid, van de programmawet van 10 februari 1998. Dit koninklijk besluit stelt de beroepsactiviteit van het thuisverkopen vrij van het bewijs van de basiskennis bedrijfsbeheer.

Artikel 13 van het ontwerp van decreet heft tevens de ministeriële besluiten op van 18 oktober 2000 en 15 januari 2001 houdende erkenning van de versnelde cycli van de cursussen basiskennis van het bedrijfsbeheer.

Artikel 14 voorziet er in dat het decreet op 1 september 2019 in werking treedt.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Philippe MUYTERS

Bijlagen:

- ontwerp van decreet tot opheffing van de wettelijke bepalingen inzake de basiskennis bedrijfsbeheer
- de reguleringssimpactanalyse voor opheffing basiskennis bedrijfsbeheer met bijlage studie IDEA Consult – maart 2017 – Evaluatie basiskennis bedrijfsbeheer als wettelijke drempel